

Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant, Bělíkova 1387, příspěvková organizace			
Název modulu	Český jazyk a literatura	Kód modulu	Čj-M-4/1-3
Délka modulu	80 hodin	Platnost	1.09.2010
Typ modulu	povinný	Pojetí	teoretické
Vstupní předpoklady	Absolvování modulu Čj-M-3/1-3		
Cíl modulu: Předmět český jazyk a literatura je základem rozvoje většiny klíčových dovedností a schopností, kterými by měl být žák vybaven pro zvládnutí všech vyučovacích předmětů. Vychovává ke kultivovanému jazykovému projevu, ovlivňuje utváření hodnotové orientace žáka a jeho postojů v oblasti umělecké, kulturní, společenské a mezilidské.			
Charakteristika modulu: Předmět český jazyk a literatura vychází z obsahového okruhu RVP – jazykové vzdělání. Předmět se skládá ze dvou doplňujících se částí – jazykového vzdělání a komunikace a estetického vzdělávání. Ty směřují k dovednosti a schopnosti mluvit a jednat s lidmi, kultivovaně se ústně i písemně vyjadřovat, používat spisovného jazyka jako kodifikované společenské normy, pracovat s textem a informacemi, aplikovat získané poznatky, formovat estetické vnímání. Obecným cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetenci žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Literární výchova kromě výchovy ke čtenářství, rozboru a interpretace uměleckých děl vede i k celkovému přehledu o hlavních jevech a pilířích v české a světové literatuře. Poznání textu slouží rovněž k vytváření rozmanitých komunikačních situací, v nichž probíhá dialog žáků s texty a učitelem i mezi žáky navzájem. Žáci jsou vedeni i k esteticky tvořivým aktivitám. Jazykové i estetické vzdělávání se rovněž podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků. Rozdělení počtu týdenních vyučovacích hodin za studium je následující: - 1. - 4. ročník – 1 hodina jazykového vzdělávání, práce s textem, slohové a komunikační výchovy, 2 hodiny práce s literárním textem			
Význam v oblasti afektivních cílů: Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci: – uplatňovali mateřský jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace; – využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory; – chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění; – získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele; – chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa; – uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria; – chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;			

- cháпали význam umění pro člověka;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získali přehled o kulturním dění;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

Strategie výuky:

Výuka prohlubuje a rozšiřuje vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy. Žák získá přehled v literární výchově četbou, analýzou a interpretací ukázek z uměleckých děl, zdokonaluje svůj projev písemný a mluvený. V předmětu jsou využívány tradiční metodické postupy (metody expoziční, fixační, motivační) a formy výuky (frontální, skupinová, individuální).

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí:

Předmět přispívá k rozvoji následujících klíčových kompetencí v těchto oblastech:

- kultivované ústní i písemné vyjadřování v českém jazyce v různých komunikačních situacích;
- používání spisovného jazyka v konkrétních společenských situacích, které to vyžadují;
- funkční gramotnost, to je čtení, interpretace a hodnocení textu a jejich využívání pro řešení problémů a úkolů různého charakteru;
- mediální gramotnost, to je kritické sledování mediálních obsahů, jejich hodnocení, rozpoznávání ovlivňovacích technik nebo využívání mediálních obsahů pro rozvoj osobnosti a uspokojování jejích potřeb.

Kompetence k učení

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- měli pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládali různé techniky učení, uměli si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- sledovali a hodnotili pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímali hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- s porozuměním poslouchali mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.);
- využívali ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- znali možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- porozuměli zadání úkolu nebo určili jádro problému, získali informace potřebné k řešení problému, navrhli způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnili jej, vyhodnotili a ověřili správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- spolupracovali při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);
- uplatňovali při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volili prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné

pro splnění jednotlivých aktivit, využívali zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Komunikativní kompetence

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- dodržovali jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- dosáhli jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhli odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- formulovali své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnili se aktivně diskusí, formulovali a obhajovali své názory a postoje;
- vyjadřovali se a vystupovali v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- vyjadřovali se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovali;
- zaznamenávali písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- zpracovávali administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- posuzovali reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovali důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- reagovali adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímali radu i kritiku;
- stanovovali si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- dodržovali zákony, respektovali práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovali proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednali odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu;
- jednali v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívali k uplatňování hodnot demokracie;
- uznávali hodnotu života, uvědomovali si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávali tradice a hodnoty svého národa, chápali jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- zajímali se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- měli odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání;

- uvědomovali si význam celoživotního učení a byli připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- měli přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovali o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- pracovali s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- pracovali s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- pracovali s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovali si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovali k získaným informacím, byli mediálně gramotní.

Přínos k rozvoji odborných kompetencí:

Žák je veden tak, aby:

- toleroval a respektoval odlišné názory druhých, jejich umělecký vkus;
- uplatňoval získané jazykové poznatky v osobním i pracovním životě;
- rozpoznal hodnotné umělecké dílo od braku a kýče;
- byl schopen porozumět demokratickým a humanistickým myšlenkám českých i světových autorů;
- uplatnil schopnost práce s informačními zdroji ve svém zaměstnání;
- celoživotně se vzdělával a byl uplatnitelný na trhu práce.

Aplikace průřezových témat:

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

Občan v demokratické společnosti

- rozvoj funkční gramotnosti
- úcta k materiálním i duchovním hodnotám
- rozvoj schopnosti vyhledávat informace a pracovat s nimi
- dovednost jednat s lidmi
- orientace v masových médiích
- rozvoj komunikativních a personálních kompetencí

Člověk a životní prostředí

- efektivní práce s informacemi a jejich kritické hodnocení

Člověk a svět práce

- vyhledávání a posuzování informací o profesních záležitostech
- verbální a neverbální komunikace při důležitých jednáních
- komunikace s potencionálními zaměstnavateli
- rozvoj schopnosti vyhledávat informace a pracovat s nimi
- spoluutváření obrazu firmy na veřejnosti

Informační a komunikační technologie

- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací

Obsah modulu:

1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, práce s textem a získávání informací (Čj-M-4/1)

Rétorika a její historie

Zvuková stránka řečnických projevů

Zpětná reprodukce textu a jeho transformace do jiné podoby

Společenská kultura a kultura osobního projevu

2. Komunikační a slohová výchova (Čj-M-4/2)

Znaky úvahy

Znaky eseje

Řečnické útvary

Závěrečná systematizace slohové látky

Opakování a rozšíření látky v slohových útvarech

3. Práce s literárním textem, kultura (Čj-M-4/3)

Literatura doby okupace

Světová literatura od roku 1945 do současnosti

Česká poezie od roku 1945 do současnosti

Česká próza od roku 1945 do současnosti

České drama od roku 1945 do současnosti

Film

Kritéria hodnocení:

Podklady pro hodnocení a klasifikaci žáků se získávají během celého klasifikačního období ústním zkoušením, testy, kontrolními prověrkami znalostí a dovedností (např. diktáty a pravopisná cvičení), písemnými slohovými pracemi a sledováním práce žáků v jednotlivých hodinách. Hodnocení a klasifikace je v souladu s klasifikačním řádem školy.

Doporučená literatura:

Hlavsa, Zd. a kol.: Český jazyk pro střední školy I. – IV.

Balajka, B.: Přehledné dějiny literatury

Sochrová, M.: Český jazyk a literatura

Sochrová, M.: Čítanka k Literatuře v kostce I. – IV.

Pravidla českého pravopisu

Rozpis výsledků vzdělání a učiva		
1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, práce s textem a získávání informací		
Čj-M-4/1		
Výsledky vzdělání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: <ul style="list-style-type: none">– používá techniku mluveného slova– využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova– vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat)	A. Rétorika a její historie Zvuková stránka řečnických projevů	5
Žák: <ul style="list-style-type: none">– používá techniku mluveného slova– respektuje zásady jazykové kultury– dovede využít informací získaných v textu k práci s jinými druhy textu– vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text– využívá znalostí jazykové normy a kodifikace	B. Zpětná reprodukce textu a jeho transformace do jiné podoby Společenská kultura a kultura osobního projevu	5

Rozpis výsledků vzdělání a učiva 2. Komunikační a slohová výchova Čj-M-4/2		
Výsledky vzdělání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – argumentuje a obhajuje svá stanoviska – polemizuje – zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů – informace vybírá a přistupuje k nim kriticky – využívá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů – samostatně zpracovává získané informace – vhodně uplatňuje slohové postupy 	A. Znaky úvahy Znaky eseje	4
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – klade otázky a vhodně formuluje odpovědi – argumentuje a obhajuje svá stanoviska – polemizuje – přednese konkrétní řečnický projev – využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat) – přednese krátký projev 	B. Řečnické útvary	2
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – vystihne charakteristické znaky jednotlivých funkčních stylů – umí vhodně uplatnit slohové postupy – rozlišuje spisovný jazyk a jeho varianty, obecnou češtinu, slang, argot, dialekty – rozezná různé typy textů a umí je zpracovat různými formami 	C. Závěrečná systematizace slohové látky Opakování a rozšíření látky v slohových útvarech	4

Rozpis výsledků vzdělání a učiva 3. Práce s literárním textem, kultura Čj-M-4/3		
Výsledky vzdělání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – definuje umění jako specifickou výpověď o skutečnosti – rozezná umělecký text od neuměleckého – rozebere umělecký text za použití znalosti z literární teorie a poetiky – konkrétní literární díla zařadí podle druhů a žánrů – popíše základní vývojové etapy české literární historie – zhodnotí význam daného autora nebo literárního díla pro dobu vzniku i pro současnost – vyjádří vlastní prožitek z uměleckého díla (knihy, divadelního představení, filmu, výtvarného díla aj.) – interpretuje literární texty a diskutuje o nich – vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi – sestaví přehledné zápisy četby včetně ukázky z díla 	A. Společenská situace období 2. republiky a Protektorátu Čechy a Morava Poezie - tematické okruhy Próza - tematické okruhy	5
Žák: <ul style="list-style-type: none"> – definuje umění jako specifickou výpověď o skutečnosti – rozezná umělecký text od neuměleckého – rozebere umělecký text za použití znalosti z literární teorie a poetiky – konkrétní literární díla zařadí podle druhů a žánrů – popíše základní vývojové etapy světové literární historie – zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období – zhodnotí význam daného autora nebo literárního díla pro dobu vzniku i pro současnost – vyjádří vlastní prožitek z uměleckého díla (knihy, divadelního představení, filmu, výtvarného díla aj.) 	B. Tematické okruhy světové literatury: Obraz války Existencialismus Neorealismus Beatnici Absurdní literatura Magický realismus Literatura s prvky sci-fi Postmodernismus	20

<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje literární texty a diskutuje o nich – vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi – sestaví přehledné zápisy četby včetně ukázky z díla 		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definuje umění jako specifickou výpověď o skutečnosti – rozezná umělecký text od neuměleckého – rozebere umělecký text za použití znalosti z literární teorie a poetiky – konkrétní literární díla zařadí podle druhů a žánrů – popíše základní vývojové etapy světové literární historie – zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období – zhodnotí význam daného autora nebo literárního díla pro dobu vzniku i pro současnost – vyjádří vlastní prožitek z uměleckého díla (knihy, divadelního představení, filmu, výtvarného díla aj.) – interpretuje literární texty a diskutuje o nich – vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi – sestaví přehledné zápisy četby včetně ukázky z díla 	<p>C.</p> <p>1. Tematické okruhy české poezie od r. 1945:</p> <p>Literární skupiny</p> <p>Zhudebněná poezie a písňové texty</p> <p>2. Témata české poválečné prózy:</p> <p>Obraz války</p> <p>Budovatelský román</p> <p>Historický román</p>	20
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozebere umělecký text za použití znalosti z literární teorie a poetiky – konkrétní literární díla zařadí podle druhů a žánrů – popíše základní vývojové etapy světové literární historie – zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období – zhodnotí význam daného autora nebo literárního díla pro dobu vzniku i pro současnost – vyjádří vlastní prožitek z uměleckého díla (knihy, divadelního představení, filmu, 	<p>D. Literatura období normalizace (oficiální, exilová, samizdatová)</p> <p>Literatura po roce 1989</p> <p>Vznik a vývoj filmového umění</p> <p>Filmové žánry</p> <p>Animovaný film</p> <p>Význam českého filmu</p>	15

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>výtvarného díla aj.)</p> <ul style="list-style-type: none">– interpretuje literární texty a diskutuje o nich– vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi– vyjmenuje jednotlivé filmové žánry– popíše vývoj filmu, porovná literární předlohu s filmovým zpracováním– sestaví přehledné zápisy četby včetně ukázky z díla		
--	--	--